

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
El. paštas: info@enmin.lt

2025-11-03 Nr.
| 2025-10-24 Nr. 3-1634

DĖL AB „IGNITIS GRUPĖ“ PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTAMS

AB „Ignitis grupė“ (toliau – Bendrovė) susipažino su pakartotinai viešajai konsultacijai paskelbtais Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI- 1375 20¹ ir 20⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – AIEĮ), Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 31, 41, 67 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – EEĮ) ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XV-169 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektais ir teikia savo pastabas bei pasiūlymus (pridedama).

PRIDEDAMA. AB „Ignitis grupė“ pastabų ir pasiūlymų lentelė, 20 lapų.

Grupės komercinių veiklų vadovas

Vidmantas Salietis

Gretė Bagdonaitė, tel. +37065603592, el.p. grete.bagdonaitė@ignitis.lt
Viktorija Krastinytė, tel. +37065774720, el. p. viktorija.krastinyte@ignitis.lt

**AB „IGNITIS GRUPĖ“ (TOLIAU – BENDROVĖ) PASTABOS IR PASIŪLYMAI LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 20-1 IR 20-4 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 31, 41, 67 IR 74 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XV-169 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTAMS**

2025-11-03

(data)

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
Dėl EEĮ projekto			
1.	„16. Taryba viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą, kurią moka šio įstatymo 74 straipsnio 4 dalies 4 punkte nurodyti asmenys, nustato atsižvelgdama į finansinį poveikį elektros energijos tiekėjams ir garantiniam elektros energijos tiekėjui, vadovaujantis šio įstatymo 41 straipsnio 9 dalyje pateikta informacija. Ši kaina negali būti didesnė kaip 0,01 euro (be PVM) už 1 kWh į elektros tinklus patiektos elektros energijos. Kainos dalis, kuria viršijama 0,01 euro (be PVM) už 1 kWh, proporcingomis dalimis paskirstoma tarp elektros energijos tiekėjo ir šio įstatymo 74 straipsnio 4 dalies 1–3 punktuose nurodytų asmenų.“	Bendrovė, remdamasi Lietuvos Respublikos strateginiais tikslais ir Europos Sąjungos energetikos politikos gairėmis, nuosekliai ir kryptingai savo veikloje pabrėžia elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos šaltinių svarbą, kurios plėtra yra pagrindas pasiekti valstybės energetinę nepriklausomybę bei klimato neutralumo tikslus. Tuo pačiu norime pabrėžti, jog gaminančių vartotojų plėtra yra valstybės nustatytas strateginis tikslas, skirtas skatinti decentralizuotą atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą bei didinti elektros energijos vartotojų atsparumą. Dvipusės apskaitos atsiskaitymas yra valstybės inicijuotas politinis sprendimas, todėl jo sukeliamos finansinės	„16. Taryba viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą, kurią moka šio įstatymo 74 straipsnio 4 dalies 4 punkte nurodyti asmenys, nustato kiekvienais metais , atsižvelgdama į finansinį poveikį elektros energijos tiekėjams ir garantiniam elektros energijos tiekėjui, vadovaujantis šio įstatymo 41 straipsnio 9 dalyje pateikta informacija. Ši kaina negali būti didesnė kaip 0,01 euro (be PVM) už 1 kWh į elektros tinklus patiektos elektros energijos nei Tarybos nustatytoje kainos apskaičiavimo tvarkoje taikomas dydis . Tais atvejais, kai viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kaina nepadengia visų elektros energijos tiekėjų patirtų nuostolių, ta Kkainos dalis, kuria viršijama 0,01 euro (be PVM) už 1 kWh,

		<p>pasekmės turi būti valdomos valstybės lygmeniu.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, su gaminančių vartotojų integracija susiję finansiniai nuostoliai ar papildomos sąnaudos neturėtų būti perkeliama elektros energijos tiekėjams, kadangi finansinis gaminančių vartotojų plėtros išlaikymas nėra elektros energijos tiekėjams priskirta funkcija ar pareiga. Valstybei siekiant skatinti šios vartotojų grupės plėtrą, turi būti numatyta, jog su šia veikla susiję nuostoliai ar papildomos sąnaudos neturėtų būti dengiami tiekėjų sąskaita – už tai atsakingi turi būti patys gaminantys vartotojai, o valstybė turi užtikrinti teisingą sąnaudų paskirstymą. Nepriklausomi elektros energijos tiekėjai veikia konkurencinėje rinkoje, todėl papildomos, reguliaciniu būdu jiems priskiriamos socialinės politikos ar tam tikros vartotojų grupės finansinio išlaikymo funkcijos iš esmės iškraipo elektros rinkos veikimo principus, mažina konkurenciją ir kelia grėsmę rinkos sąžiningam veikimui ir stabilumui.</p> <p>Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 46 straipsnio 4 dalies nuostatą, ne kartą konstatavo kad įstatymas saugo sąžiningos konkurencijos laisvę, pažymėjo, jog ji reiškia ir įpareigojimą įstatymų leidėjui įstatymais nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad gamyba ir rinka nebūtų monopolizuotos,</p>	<p>proporcingomis dalimis—paskirstoma tarp elektros energijos tiekėjo ir šio įstatymo 74 straipsnio 4 dalies 1–3 punktuose nurodytų asmenų.“</p>
--	--	---	---

		<p>kad būtų užtikrinta sąžiningos konkurencijos laisvė ir numatytos priemonės jai apsaugoti (2003 m. kovo 17 d. nutarimas). Konstitucinė sąžiningos konkurencijos apsaugos garantija reiškia <i>inter alia</i> draudimą ūkinę veiklą reguliuojančioms valstybės valdžios, savivaldybių institucijoms priimti sprendimus, iškreipiančius ar galinčius iškreipti sąžiningą konkurenciją (<i>inter alia</i> 2004 m. sausio 26 d., 2015 m. kovo 5 d., 2022 m. gegužės 5 d. nutarimai).</p> <p>Tiek įstatymuose, tiek valstybės strateginiuose dokumentuose valstybės siekis skatinti gaminančių vartotojų plėtrą yra apibrėžtas kaip valstybės politikos tikslas, o ne tiekėjų komercinė pareiga. Todėl valstybė turi pareigą užtikrinti, kad su šio tikslo įgyvendinimu susijusios sąnaudos būtų paskirstytos ne konkurencinėje rinkoje veikiančio verslo sąskaita. Kitaip tariant, tiekėjų prisiimamos finansinės rizikos ir sąnaudos, susijusios su dvipusės apskaitos modelio išlaikymu ir tolesne gaminančių vartotojų plėtra, neturėtų tapti struktūrine rinkos dalyvių prievole.</p> <p>Kaip Bendrovė ne kartą minėjo, tais atvejais, kai gaminančių vartotojų per VIAP mokama kaina nepadengia visų elektros energijos tiekėjų patirtų nuostolių, susijusių su dvipusės apskaitos modelio taikymu, likusi nuostolių dalis turi būti perkeliama kitiems elektros energijos vartotojams, bet ne elektros</p>	
--	--	--	--

		<p>energijos tiekėjams, kurie ir taip patiria pastovius nuostolius, susijusius su gaminančiais vartotojais. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, <u>Bendrovė siūlo atsisakyti nuostatos, įpareigojančios tiekėjus prisidėti prie nepadengtų nuostolių kompensavimo.</u></p> <p><u>Bendrovė taip pat rekomenduoja įstatyminiu lygmeniu nenustatyti viršutinės ribos, taikomos gaminančių vartotojų mokamai VIAP kainai,</u> ir siūlo šią ribą įtvirtinti Tarybos parengtuose įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Teisiniu požiūriu, įstatymas turėtų nustatyti tik pagrindines reguliavimo nuostatas ir principus, o konkretūs tarifai ar jų ribos laikytini reguliavimo techninio pobūdžio klausimais, kuriuos tikslinga spręsti poįstatyminiuose teisės aktuose. Tokia praktika užtikrina teisinio reguliavimo lankstumą bei galimybę efektyviai reaguoti į rinkos pokyčius. Tai pat pažymėtina, kad gaminančių vartotojų nuostolių kompensavimo klausimas laikui bėgant gali būti išspręstas ar tapti neaktualus, todėl konkretaus dydžio įtvirtinimas įstatyme iš anksto suponuotų nuolatinės problemos egzistavimą ir ribotą galimybę lanksčiai keisti teisinę bazę pasikeitus aplinkybėms. Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje ne kartą konstatavo, kad pagal Konstituciją gali būti nustatytas toks teisinis reguliavimas,</p>	
--	--	--	--

		pagal kurį įstatymų leidėjo įstatyme įtvirtintos priemonės gali būti detalizuojamos poįstatyminiuose teisės aktuose, juose nustatant tokių priemonių įgyvendinimo tvarką, be kita ko, taikymo mastą ir trukmę (Konstitucinio Teismo 2022 m. birželio 21 d. nutarimas, Konstitucinio Teismo 2023 m. sausio 24 d. nutarimas).	
Dėl AIEĮ projekto			
1.	<p>1 straipsnis. 20¹ straipsnio pakeitimas</p> <p>2. Pakeisti 20¹ straipsnio 2 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„4) gaminančio vartotojo per kaupimo laikotarpį suvartotos elektros energijos kiekį viršijantis į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis į kitą kaupimo laikotarpį nėra perkeliamas, už šį kiekį energijos tiekėjas gaminančiam vartotojui kompensuoja iš anksto tarpusavio sutartyse nustatyta tvarka, taikant ne žemesnį nei gaminančių vartotojų kaupimo laikotarpiu į elektros tinklus patiektos elektros energijos biržos kainos, susiformavusios Lietuvos kainų zonoje gaminančių vartotojų elektrinių elektros energijos gamybos valandomis, svertinį vidurkį, kurį apskaičiuoja elektros energijos tiekėjas, remdamasis elektros energijos biržos kainų, susiformavusių Lietuvos kainų zonoje, duomenimis ir gaminančių vartotojų, su</p>	<p>Atsižvelgiant į tai, kad AIEĮ projekte numatoma, jog vidurkį skaičiuotų ne Taryba, kaip priežiūrą atliekanti valstybės institucija, o patys elektros energijos tiekėjai, Bendrovė siūlo, kad kompensavimo apskaičiavimo taisyklės visiems tiekėjams būtų vienodos. Bendrovės nuomone, vienodos taisyklės užtikrintų konkurencijos ir rinkos neutralumo principų laikymąsi, didintų teisinį aiškumą bei skaidrumą, o taip pat padėtų išvengti rinkos iškreipimų, galinčių atsirasti tiekėjams taikant skirtingus atsiskaitymo mechanizmus. Bendrovės vertinimu, paskutinių kaupimo laikotarpio metų (balandžio–rugpjūčio mėn., 10–17 val.) elektros biržos kainų naudojimas užtikrina, kad kompensacijos apskaičiavimas atspindėtų aktualią rinkos situaciją ir realų elektros energijos vertės lygį. Kainos, paremtos naujausiais duomenimis, leistų išvengti rinkos senėjimo poveikio. Be to, ši</p>	<p>1 straipsnis. 20¹ straipsnio pakeitimas</p> <p>2. Pakeisti 20¹ straipsnio 2 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„4) gaminančio vartotojo per kaupimo laikotarpį suvartotos elektros energijos kiekį viršijantis į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis į kitą kaupimo laikotarpį nėra perkeliamas, už šį kiekį energijos tiekėjas gaminančiam vartotojui kompensuoja iš anksto tarpusavio sutartyse nustatyta tvarka, taikant ne žemesnį nei gaminančių vartotojų kaupimo laikotarpiu į elektros tinklus patiektos elektros energijos biržos kainos, susiformavusios Lietuvos kainų zonoje gaminančių vartotojų elektrinių elektros energijos gamybos valandomis, svertinį vidurkį, kurį apskaičiuoja elektros energijos tiekėjas, remdamasis elektros energijos biržos kainų, susiformavusių Lietuvos kainų zonoje, duomenimis ir gaminančių vartotojų, su</p>

	kuriais yra sudaręs elektros energijos pirkimo – pardavimo sutartį, elektros energijos gamybos duomenimis.	metodika būtų vienoda ir lengvai suprantama visiems vartotojams, nes remtųsi viešai prieinamais elektros energijos (Nordpool) biržos duomenimis. Tai pašalintų galimybę tiekėjams taikyti skirtingas interpretacijas ar kainų nustatymo principus. Tokiu būdu būtų užtikrinamas skaidrumas, teisingumas ir palyginamumas tarp rinkos dalyvių, o gaminantis vartotojas galėtų aiškiai suprasti, kaip apskaičiuojama jo kompensacija. Ši kompensacijos kaina galėtų būti skelbiama VERT ar ESO interneto puslapyje.	kuriais yra sudaręs elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, elektros energijos gamybos duomenimis. sukauptą, bet neatgautą elektros energijos kiekį padauginant iš paskutinių kaupimo laikotarpio metų (balandžio–rugpjūčio kalendorinių mėnesių kiekvienos paros nuo 10 val. iki 17 val.) elektros energijos biržos kainos Lietuvos kainos zonoje aritmetinio vidurkio.
2.	2 straipsnis. 20 ⁴ straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 20 ⁴ straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „3) virtualioje asmens sąskaitoje sukaupia lėšų suma mažinama suma, kuri yra apskaičiuojama nepriklausomo elektros energijos tiekėjo asmeniui patiektos elektros energijos kiekį padauginus iš asmens ir nepriklausomo elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytos elektros energijos kainos už kitas susijusias paslaugas;“	Siūlomu pakeitimu iš AIEĮ 20 ⁴ straipsnio nuostatos yra išbraukiami žodžiai „be pridėtinės vertės mokesčio ir (arba) sumos“. Šiuo metu galiojanti šios nuostatos redakcija numato, jog: „3) virtualioje asmens sąskaitoje sukaupia lėšų suma mažinama suma, kuri yra apskaičiuojama nepriklausomo elektros energijos tiekėjo asmeniui patiektos elektros energijos kiekį padauginus iš asmens ir nepriklausomo elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytos elektros energijos kainos be pridėtinės vertės mokesčio ir (arba) sumos už kitas susijusias paslaugas;“ Bendrovės vertinimu, "be pridėtinės vertės mokesčio ir (arba) sumos" dalies išbraukimas nesprendžia problemos, kurią Bendrovė jau buvo identifikavusi atskiru raštu, mokestinio reglamentavimo grynojo atsiskaitymo atveju, t. y. mokestinis reglamentavimas išlieka	2 straipsnis. 20 ⁴ straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 20 ⁴ straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „3) virtualioje asmens sąskaitoje sukaupia lėšų suma mažinama suma, kuri yra apskaičiuojama nepriklausomo elektros energijos tiekėjo asmeniui patiektos elektros energijos kiekį padauginus iš asmens ir nepriklausomo elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytos elektros energijos kainos be pridėtinės vertės mokesčio ir (arba) sumos už kitas susijusias paslaugas;“

		<p>neaiškus, o Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI) pozicija gaminančių vartotojų, kuriems taikomas grynasis atsiskaitymas klausimu ir PVM įstatymo atžvilgiu, išlieka <u>nederanti</u> su AIEĮ net ir pagal siūlomą pakeitimą.</p> <p>Bendrovės vertinimu, <u>gaminančių vartotojų, nepriklausomai nuo to, ar tai buitiniai, ar nebuitiniai gaminantys vartotojai, dalyvavimas grynojo atsiskaitymo modelyje nėra laikomas ekonomine veikla</u>, todėl gaminantiems vartotojams neturi kilti papildomų pridėtinės vertės mokesčių (toliau – PVM) prievolių.</p> <p>Pagal AIEĮ 2 str. 28¹ d. grynasis atsiskaitymas – nepriklausomo elektros energijos tiekėjo taikomas bendras atsiskaitymas su elektros energijos vartotoju, kuriam priskirtas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginys ar jo dalis arba kuris nuosavybės ar kitais teisėtais pagrindais valdo tokį įrenginį ar jo dalį, už šiam vartotojui patiektą elektros energiją ir (ar) kitas susijusias paslaugas ir vartotojo iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją.</p> <p>Remiantis minėta AIEĮ nuostata, grynojo atsiskaitymo metodas gali būti taikomas tik <u>gaminantiems vartotojams</u>. Vadovaujantis EEĮ 2 str. 30 d., elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių <u>gaminančiu vartotoju yra laikomas</u> elektros energijos vartotojas, gaminantis elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įrenginiuose, valdomuose nuosavybės teise ar kitais</p>	
--	--	--	--

		<p>teisėtais pagrindais, <u>savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti</u> ir turintis teisę pagamintą, bet savo reikmėms ir ūkio poreikiams nesuvaržytą elektros energiją patiekti į elektros tinklus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka.</p> <p>Tuo tarpu AIEĮ 2 str. 25 d. įtvirtinta gamintojo sąvoka, pagal kurią <i>gamintoju laikomas asmuo</i>, eksploatuojantis energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginį (įrenginius) ir jame (juose) gaminantis elektros, šilumos ir (ar) vėsumos energiją bei turintis (jeigu tai privaloma pagal įstatymus) <u>atitinkamą leidimą, licenciją ar atestatą</u> verstis šia veikla.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad AIEĮ 2 str. 25 d. ir EEĮ 2 str. 30 d. sąvokos nėra tapačios – gamintojas ir gaminantis vartotojas yra skirtingo teisinio statuso subjektai. <u>Būtent gamintojai, o ne gaminantys vartotojai, pagal energetikos teisinį reglamentavimą yra subjektai, kurie gamina elektros energiją vykdydami su tuo susijusią ekonominę veiklą.</u> Tuo tarpu gaminantis vartotojas savo valdomuose atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įrenginiuose elektros energiją gamina <u>savo ir ūkio poreikiams tenkinti, o ne ekonominės veiklos, susijusios su prekyba elektros energija, vykdymo tikslais.</u> Taip pat pažymėtina, kad AIEĮ gryojo atsiskaitymo atveju nenumato skirtingo</p>	
--	--	--	--

		<p>buitinių ir nebutinių vartotojų traktavimo.</p> <p>Bendrovė, atsižvelgdama į problemos aktualumą bei VMI išaiškinimą, mano, jog ateityje tikslinga siekti bendro tarpinstitucinio sutarimo, kaip turėtų būti traktuojamas nebutinių gaminančių vartotojų, kuriems taikomas grynas atsiskaitymas, mokestinių prievolių klausimas, tačiau projektu siūlomas pakeitimas, Bendrovės vertinimu, nėra tikslingas ir nesprendžia problemos, todėl siūlome šios įstatymo nuostatos nekeisti.</p> <p>Taip pat atkreipiame dėmesį, kad AIEĮ projekte numatoma nuostata paveiktų tuos nebutinius gaminančius vartotojus, kurie šiandien nėra PVM mokėtojai, pvz., darželius, mokyklas, bažnyčių parapijas ir kitas viešąsias įstaigas. Jei jie būtų prilyginti elektros energijos gamintojams, jie patirtų neigiamas finansines pasekmes, kuomet PVM būtų mokamas už visą suvartotą elektros energijos kiekį, neatsižvelgiant į tai, jog dalis elektros energijos buvo paties pasigaminta, sukaupta ir vėliau sunaudota, bei patirtų administracinius kaštus.</p> <p>Pažymėtina, jog net jei ir būtų atliekamas siūlomas pakeitimas, AIEĮ projekte ir jo lyginamajame variante yra padaryta techninė klaida, nepagrįstai panaikinant „ir (arba)“:</p> <p><i>„virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma mažinama suma, kuri apskaičiuojama nepriklausomo elektros energijos tiekėjo</i></p>	
--	--	---	--

		<p><i>asmeniui patiekto elektros energijos kiekį padauginus iš asmens ir nepriklausomo elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytos elektros energijos kainos ir (arba) —sumos už kitas susijusias paslaugas.</i></p> <p>Virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma mažinama suma, gauta padauginus elektros energijos kiekį iš sutartyje numatytos elektros energijos kainos ir suma už kitas susijusias paslaugas.</p>	
3.	<p>2 straipsnis. 20⁴ straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 20⁴ straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„8. Šio straipsnio nuostatos <i>mutatis mutandis</i> taikomos ir garantinio ir visuomeninio elektros energijos tiekimo atveju.“</p>	<p>Bendrovė dar kartą pažymi, jog norint įvesti grynojo atsiskaitymo modelį visuomeniniame tiekime, reikėtų atlikti reikšmingus pakeitimus tiek visuomeninio tiekimo veiklos procesuose ir informacinėse sistemose, tiek ir su klientais sudarytose sutartyse. Taip pat įstatyme turėtų būti aiškiai apibrėžti ir sureguliuoti atsiskaitymo bei kainodaros mechanizmo principai, taikant grynojo atsiskaitymo apskaitos modelį visuomeniniame tiekime, numatyti Tarybos įgaliojimai prižiūrėti šių principų laikymąsi.</p> <p>Šiems pokyčiams atlikti papildomos visuomeninio tiekėjo sąnaudos siektų apie 200 tūkst. Eur, kas atitinkamai neišvengiamai pakeltų visuomeninio elektros energijos tiekimo kainą. Grynojo atsiskaitymo modelio diegimas visuomeniniame tiekime labiausiai paveiktų socialiai pažeidžiamus elektros energijos vartotojus, kurie ir sudaro didžiąją dalį visuomeniniame tiekime esančių</p>	<p>2 straipsnis. 20⁴ straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 20⁴ straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„8. Šio straipsnio nuostatos <i>mutatis mutandis</i> taikomos garantinio ir visuomeninio elektros energijos tiekimo atveju.“</p>

		<p>vardotojų.</p> <p>Papildomai vertinant ir tai, jog visuomeniniu tiekimu bus leidžiama naudotis iki 2030 m., bei atsižvelgiant į tai, kad grynojo atsiskaitymo modelis buitiniams vartotojams yra tik laisvai pasirenkamas apskaitos būdas, jis visuomeniniame tiekime išlieka visiškai neaktualus.</p>	
4.	<p>3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas</p> <p>1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2026 m. balandžio 1 d.</p> <p>2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, jos įgaliota institucija, energetikos ministras iki 2026 m. kovo 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.</p> <p>3. Šio įstatymo 1 straipsnio 1 dalies nuostatos dėl gaminančių vartotojų kaupimo laikotarpio taikymo iki vasario 28 d. taikomos gaminančių vartotojų kaupimo laikotarpiui prasidedančiam nuo 2026 m. balandžio 1 d.</p> <p>4. Šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nurodyta viešuosius interesus atsitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kaina už tą elektros energijos kiekį, kurį kaupimo laikotarpiu gaminantis vartotojas patiekė į elektros tinklus, taikoma gaminantiems vartotojams nuo 2026 m. balandžio 1 d.</p>	<p>Bendrovė pakartotinai nori atkreipti dėmesį, kad gaminančių vartotojų problematika tęsiasi jau nebe pirmus metus. Tiekėjai nuostolius dėl dvigubos apskaitos modelio taikymo patyrė ir ankstesniais kaupimo laikotarpiais. Tai patvirtina ir Įstatymo projektų aiškinamajame rašte pateikta informacija, kad, Tarybos duomenimis, elektros energijos tiekėjų patirti finansiniai nuostoliai jau 2021.04.01-2022.03.31 laikotarpiu sudarė apie 2 mln. Eur, o kitais periodais eksponentiškai augo – 2022.04.01-2023.03.31 sudarė 8,2 mln. Eur., o 2024.04.01-2025.03.31 periodu – iki beveik 16 mln. Eur.</p> <p>Bendrovės siūlymas neturėtų būti vertinamas kaip kompensacijų taikymas atgaline data. Siūloma nuostata nenumato naujų įsipareigojimų nei gaminantiems vartotojams, nei kitiems rinkos dalyviams už praeities laikotarpius. Jos tikslas – užtikrinti, kad kompensacinė schema, pradėta taikyti nuo 2026 m., remtųsi faktiškai susidariusiais</p>	<p>3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas</p> <p>4. Šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nurodyta viešuosius interesus atsitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kaina už tą elektros energijos kiekį, kurį kaupimo laikotarpiu gaminantis vartotojas patiekė į elektros tinklus, taikoma gaminantiems vartotojams nuo 2026 m. balandžio 1 d. Ši kaina apskaičiuojama pagal 2024-2025 metų elektros energijos tiekėjų patiektą Tarybai ataskaitą kaip numatoma Lietuvos Respublikos Elektros energetikos įstatymo 41 straipsnio 9 dalyje.</p> <p>Kartu siūlome tvirtinant Tarybos tvarką ir sąlygas, pagal kurią tiekėjai turės pateikti Tarybai ataskaitą (EEĮ 41 str. 9 d.), susijusią su gaminančių vartotojų, kuriems taikomi Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodyti elektros energijos kiekio apskaitos principai, per kaupimo laikotarpį į elektros tinklus patiektos ir suvartotos elektros energijos kiekio, neviršijančio į tinklus patiekto elektros</p>

		<p>duomenimis apie tiekėjų patirtus nuostolius, kurie yra tiesioginė valstybės nustatyto dvipusės apskaitos modelio pasekmė. Tokiu būdu būtų atkuriamas rinkos balansas, o ne įvedami retroaktyvūs mokėjimai.</p> <p>Teisinio saugumo principas negali būti taikomas absoliučiai, jei dėl valstybės reguliavimo sprendimų susidarė disproporcijos tarp rinkos dalyvių. Dvipusės apskaitos modelis buvo įteisintas valstybės iniciatyva be aiškaus tiekėjų sąnaudas dengiančio mechanizmo, todėl valstybė turi pareigą užtikrinti reguliacinį tęstinumą ir teisingą šių pasekmių suvaldymą. Kompensacijų mechanizmo taikymas už 2024–2025 m. laikotarpį reikštų ne naujos prievolės įvedimą, o esamos disproporcijos korekciją, kuri leistų išvengti rinkos iškreipimo bei tiekėjų diskriminacijos laike.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad tiek 2024–2025 m., tiek po 2026 m. balandžio 1 d. tiekėjų patiriami nuostoliai kyla iš to paties reguliacinio modelio – dvipusės apskaitos (net-metering), todėl šių laikotarpių išskyrimas nebūtų teisiškai logiškas ir keltų diskriminacijos riziką. Kadangi tiekėjai vykdė tas pačias pareigas pagal tą patį reguliavimą, vienodo pobūdžio nuostoliai turėtų būti traktuojami vienodai, nepriklausomai nuo to, ar jie susidarė prieš, ar po kompensacinės schemos įsigaliojimo.</p>	<p>energijos kiekio, vertės užtikrinimu, ir auditoriaus ataskaitos patikros išvadą, numatyti, kad tiekėjai į šias ataskaitas gali įtraukti ir praeities kaupimo laikotarpiais patirtus nuostolius dėl dvigubos apskaitos modelio taikymo.</p>
--	--	---	---

		<p>Toks sprendimas atitiktų proporcingumo ir viešojo intereso principus, nes užtikrintų, kad rinkos disbalanso naštos paskirstymas tarp dalyvių būtų teisingas ir nediskriminuojantis. Priešingu atveju, tiekėjai būtų faktiškai priversti prisiimti nuostolius, susikaupusius dėl valstybės nustatyto modelio, kurių egzistavimą taip pat patvirtino VERT.</p> <p>Siekiant išvengti vienkartinės finansinės naštos vartotojams, galėtų būti numatyta pereinamojo laikotarpio nuostata, kaip ir siūloma projekte numatyti VIAP kainą vienerių metų laikotarpiui, leidžianti per 2026–2027 m. laikotarpį paskirstyti ir dalinai kompensuoti faktinius nuostolius, susidariusius 2024–2025 m., įtraukiant juos į VIAP apskaičiavimo formulę. Toks sprendimas užtikrintų tiek teisinį tęstinumą, tiek finansinį stabilumą, išvengiant perteklinės naštos gaminantiems vartotojams bei kitiems elektros energijos vartotojams.</p> <p>Apibendrinant, siūloma nuostata yra teisiškai pagrįsta, proporcinga ir suderinama su energetikos sektoriaus reguliavimo principais.</p>	
5.	<p>20¹ straipsnis. Gaminančių vartotojų veiklos plėtra ir jos kainodara</p> <p>1. Gaminantys vartotojai ir asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, turi teisę įsirengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurių leistina</p>	<p>Kaip žinia, siūlomas kompensavimo modelis padengtų tik dalį tiekėjų faktiškai patiriamų nuostolių gaminančių vartotojų veikloje, todėl tikslinga numatyti, kad gaminantiems vartotojams galėtų būti taikomi elektros energijos tiekėjų sprendimai, jų</p>	<p>20¹ straipsnis. Gaminančių vartotojų veiklos plėtra ir jos kainodara</p> <p>1. Gaminantys vartotojai ir asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, turi teisę įsirengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurių leistina</p>

	<p>generuoti galia neviršija vartotojo objektui suteiktos leistinos naudoti galios. Gaminančių vartotojų ar asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektrinės, kurios yra geografiškai nutolusios Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo gaminančio vartotojo elektros energijos vartojimo vietos, leistina generuoti galia neribojama atsižvelgiant į vartotojo objektui suteiktos leistinos naudoti galios dydį.</p>	<p>generuojamiems nuostoliams padengti (pvz., tiekėjo taikomas komercinio pobūdžio įkainis, skirtas padengti tiekėjo nuolat patiriamas pastoviasis teikimo paslaugos sąnaudas, susijusias su duomenų apskaita, informacinių sistemų palaikymu, sutarčių administravimu bei klientų aptarnavimu ir kt.).</p> <p>Toks siūlymas užtikrintų sąžiningą ir objektyviai pagrįstą kaštų paskirstymą tarp gaminančių vartotojų, nes įkainiai atitiktų faktinę administracinę naštą ir neverstų perkelti gaminančių vartotojų sukurtų kaštų kitiems vartotojams. Tuo pačiu tiekėjo patiriamų pastoviųjų kaštų padengimas gaminančių vartotojų veikloje, leistų vartotojams, kurie nėra gaminantys vartotojai, pasiūlyti patrauklesnę elektros kainą už kilovatvalandę.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (nauja redakcija, toliau – Direktyva (ES) 2018/2001) 21 str. 2 d. nuostatos leidžia valstybėms narėms iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojams taikyti nediskriminacinius ir proporcingus bei kaštais pagrįstus mokesčius ir rinkliavas. Valstybės narės turi užtikrinti, jog gaminantiems vartotojams nebūtų taikomos diskriminacinės arba neproporcingos procedūros ir mokesčiai, tačiau tai nereiškia, kad kaštais pagrįsti mokesčiai negali būti</p>	<p>generuoti galia neviršija vartotojo objektui suteiktos leistinos naudoti galios ir su elektros energijos tiekėju sudaro sutartį dėl dvišios apskaitos, kurioje susitaria dėl atsiskaitymo sąlygų. Gaminančių vartotojų ar asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektrinės, kurios yra geografiškai nutolusios Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo gaminančio vartotojo elektros energijos vartojimo vietos, leistina generuoti galia neribojama atsižvelgiant į vartotojo objektui suteiktos leistinos naudoti galios dydį.</p>
--	---	--	---

		taikomi.	
6.	<p>AEIĮ 20¹ straipsnio 9¹ dalies nuostatos pakeitimas:</p> <p>“9¹. Gaminantiems vartotojams, kurių nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos elektrinės (ar jos dalies) įrengtoji galia yra mažesnė kaip 400 kW arba mažesnė kaip 200 kW, kai gaminančio vartotojo elektrinė (ar jos dalis) įrengta ir pradedama eksploatuoti po 2026 m. sausio 1 d., atsakomybė už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą netaikoma. Už tokio gaminančio vartotojo pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą finansiškai atsako tiekėjas, su kuriuo gaminantis vartotojas yra sudaręs elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį. Kitų gaminančių vartotojų atsakomybę už jų sukeltą disbalansą ir pareigas nustato Reglamento (ES) 2019/943 5 straipsnio 1 dalies nuostatos ir Elektros energetikos įstatymo 59 straipsnis.”</p>	<p>Vadovaujantis AIEĮ 20¹ straipsnio 9¹ dalimi, gaminantys vartotojai, kurių valdomos elektrinės (ar jos dalies) įrengtoji galia yra mažesnė kaip 400 kW (po 2026 m. sausio 1 d. – mažesnė kaip 200 kW), yra atleidžiami nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą. Šiuo metu už gamybos planavimą ir disbalanso suvaldymą yra atsakingi tik tiekėjai. Vis dėlto, būtent gaminančių vartotojų elektros generacijos neapibrėžtumas ir svyravimai yra vienas iš pagrindinių tiekėjų patiriamų disbalanso kaštų šaltinių. Be to, galiojant dvipusės apskaitos modeliui, tiekėjai neturi galimybės absoliučiu tikslumu valdyti gaminančių vartotojų generacijos, kad sumažintų disbalanso kaštus, nes dabartinė schema neskatina gaminančių vartotojų prisitaikyti prie rinkos kainų signalų (pvz., balansavimo, „day-ahead“ ar „intraday“ rinkų kainų). Taip pat pažymėtina, kad laikino pobūdžio skatinimo priemonės, kuriomis elektrinės, kurių įrengtoji galia neviršija įstatyme nustatyto dydžio, buvo atleidžiamos nuo atsakomybės už disbalansą, turėjo tikslą paskatinti gaminančių vartotojų elektrinių plėtrą ankstyvuoju etapu. Atsižvelgiant į tai, kad ši plėtra jau yra įvykusi ir gaminančių vartotojų skaičius reikšmingai išaugo, taip pat įvertinant tai, kad gaminantiems vartotojams taikomos ir kitokio pobūdžio subsidijos, <u>tolimesnis gaminančių vartotojų atleidimas nuo disbalanso atsakomybės tampa nepagrįstas ir nebėra</u></p>	<p>Pirma Bendrovės siūloma alternatyva – atsisakyti AIEĮ nuostatos, pagal kurią gaminantiems vartotojams netaikoma atsakomybė už jų pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą, leidžiant tiekėjams taikyti objektyvius mokesčius, todėl siūlomas AEIĮ 20¹ straipsnio 9¹ dalies nuostatos pakeitimas:</p> <p>“9¹. Gaminantiems vartotojams, kurių nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos elektrinės (ar jos dalies) įrengtoji galia yra mažesnė kaip 400 kW arba mažesnė kaip 200 kW, kai gaminančio vartotojo elektrinė (ar jos dalis) įrengta ir pradedama eksploatuoti po 2026 m. sausio 1 d., atsakomybė už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą netaikoma. Už tokio gaminančio vartotojo pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą finansiškai atsako tiekėjas, su kuriuo gaminantis vartotojas yra sudaręs elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį. Kitų gaminančių vartotojų atsakomybę už jų sukeltą disbalansą ir pareigas nustato Reglamento (ES) 2019/943 5 straipsnio 1 dalies nuostatos ir Elektros energetikos įstatymo 59 straipsnis.”</p> <p>Arba alternatyvus AIEĮ 20¹ straipsnio 9¹ dalies</p>

		<p>suderinamas su Europos Sąjungos energetikos politikos principais, kuriais siekiama rinkos neutralumo, konkurencijos ir sąžiningo kaštų paskirstymo tarp visų rinkos dalyvių.</p> <p>Siekiant užtikrinti sąžiningą ir subalansuotą elektros energetikos sistemos veikimą, turi būti numatytos priemonės, kurios užtikrintų, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartotojai, įskaitant gaminančius vartotojus, tinkamai prisidėtų prie bendrų sistemos sąnaudų pasidalijimo tais atvejais, kai jų pagaminta elektros energija yra perduodama į tinklą. Tokios priemonės turi būti proporcingos, nediskriminacinės ir atitikti Europos Sąjungos teisę. Pastebėtina, kad kaip jau buvo minėta, Direktyvos (ES) 2018/2001 21 str. 2 d. nuostatos leidžia valstybėms narėms iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojams taikyti nediskriminacinius ir proporcingus mokesčius ir rinkliavas. Išimties taikymas gaminantiems vartotojams, atleidžiant juos nuo atsakomybės už disbalansą, Bendrovės vertinimu, diskriminuoja kitus rinkos dalyvius, vartotojus, kurie nėra gaminantys vartotojai, tačiau moka už balansavimą. Tuo tarpu teisinis reguliavimas, numatantis, jog tiekėjas yra atsakingas už gaminančių vartotojų, kuriems taikoma tiek grynojo atsiskaitymo, tiek dvipusės apskaitos sistema, sukeltą disbalansą ir tiekėjų įpareigojimas teikti neatlygintinai gaminantiems vartotojams patiems tiekėjams brangiai kainuojančią</p>	<p>nuostatos pakeitimo siūlymas:</p> <p>“9¹. Gaminančių vartotojams, kurių nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos elektrinės (ar jos dalies) įrengtoji galia yra mažesnė kaip 400 kW arba mažesnė kaip 200 kW, kai gaminančio vartotojo elektrinė (ar jos dalis) įrengta ir pradėdama eksploatuoti po 2026 m. sausio 1 d., atsakomybė už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą netaikoma gali būti ribojama poįstatyminiais teisės aktais Tarybos nustatyta tvarka ir sąlygomis nustatant kainodaros už jų sukeltą disbalansą taikymo tvarką. Už tokie gaminančio vartotojo pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą finansiskai atsako tiekėjas, su kuriuo gaminantis vartotojas yra sudaręs elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį. Kitų gaminančių vartotojų atsakomybę už jų sukeltą disbalansą ir pareigas nustato Reglamento (ES) 2019/943 5 straipsnio 1 dalies nuostatos ir Elektros energetikos įstatymo 59 straipsnis.”</p> <p>20¹ straipsnio 3¹ dalies 4 punkto nuostatos pakeitimas:</p> <p>4) už per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiektą ir suvartotą elektros</p>
--	--	---	---

		<p>balansavimo paslaugą prieštarauja teisinei ir ekonominei logikai. Teisiniu reguliavimu negali būti nustatomos priemonės, kurios nepagrįstai ribotų verslo laisvę ar nustatytų neproporcingas prievoles vienam iš rinkos dalyvių. Pažymėtina, kad ir po pirminės viešosios konsultacijos pateiktoje Įstatymų projektų derinimo pažymoje (toliau – Derinimo pažyma) yra pripažįstama, kad „<i>elektros energijos tiekėjų patiriami disbalanso kaštai tiesiogiai nepriklauso nuo gaminantiems vartotojams taikomo apskaitos principo, t.y. gaminančių vartotojų, kuriems taikomi grynojo atsiskaitymo principai, elektrinėse pagaminta elektros energija tiekėjams taip pat sukuria disbalanso kaštus.</i>“ Taigi, pripažįstama, kad visų gaminančių vartotojų, nepriklausomai nuo to, kokia apskaitos sistema jiems taikoma, veikla kuria disbalanso kaštus, kurie nepagrįstai yra perkelti vien tik tiekėjui, teisiniame reguliavime nenumatant mechanizmo, kaip tiekėjui tokie nuostoliai turėtų būti kompensuojami.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad nuostatos dėl disbalanso atsakomybės yra įtvirtintos Europos Parlamento ir Tarybos 2019 m. birželio 5 d. Reglamento (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (toliau – Reglamentas Nr. 2019/943) 5 straipsnyje, kuris valstybėms narėms taikomas tiesiogiai. Reglamento Nr. 2019/943 5 straipsnio 3 punkte numatyta, kad „<i>Jei valstybė narė numato nukrypti leidžiančią nuostatą pagal 2 dalį, ji užtikrina, kad finansinę atsakomybę už</i></p>	<p>energijos kiekį mokėtiną sumą, kuri apskaičiuojama pagal gaminančio vartotojo pasirinktą Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą naudojimosi elektros tinklais paslaugos kainą, įskaičiavus gaminančio vartotojo atsiskaitymą už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą.</p>
--	--	---	--

		<p><i>disbalansą prisiimtų kitas rinkos dalyvis.</i>"</p> <p>Šioje nuostatoje nėra nurodoma, kad atsakomybę už gaminančių vartotojų sukeltą disbalansą turėtų prisiimti būtinai nepriklausomas tiekėjas. Taip pat pagal minėtą nuostatą valstybėms narėms suteikiama teisė pasirinkti, ar atitinkamos gaminančių vartotojų kategorijos atleidžiamos nuo disbalanso mokesčio apskritai, ar turi išlikti atsakingos už jų pačių sukeltą disbalansą, todėl Bendrovės siūlymas atsisakyti šios išlygos yra visiškai pagrįstas ir atitinka Europos Sąjungos teisinį reglamentavimą.</p> <p>Atsižvelgdama į tai, Bendrovė siūlo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. atsisakyti nuostatos, pagal kurią gaminantiems vartotojams netaikoma atsakomybė už jų pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą. 2. numatyti įstatyminį pagrindą, kuris suteiktų teisę elektros energijos tiekėjui priskirti disbalanso kaštus gaminantiems vartotojams, kadangi šie kaštai tiesiogiai kyla dėl gaminančių vartotojų elektros energijos generacijos neapibrėžtumo ir svyravimų; 3. Įstatyminiu lygmeniu sukurti aiškų, skaidrų ir proporcingą mechanizmą, leidžiantį tiekėjams paskirstyti disbalanso kaštus tarp gaminančių vartotojų pagal jų realią įtaką bendram disbalansui. Toks mechanizmas užtikrintų, kad disbalanso rizika nebūtų 	
--	--	--	--

		<p>nepagrįstai ir vienašališkai perkeliama tik tiekėjams ar visiems tiekėjo klientams, įskaitant ir vartotojus, nesančius gaminančiais vartotojais, bet būtų sąžiningai paskirstyta tarp visų susijusių elektros energijos rinkos dalyvių.</p> <p>4. Teisiniu reguliavimu galėtų būti sukurama sistema, leidžianti gaminantiems vartotojams, kurių nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos elektrinės (ar jos dalies) įrengtoji galia yra mažesnė kaip 400 kW arba mažesnė kaip 200 kW, kai gaminančio vartotojo elektrinė (ar jos dalis) įrengta ir pradedama eksploatuoti po 2026 m. sausio 1 d., pritaikyti lengvatą ir juos apmokestinti tik iki tokio dydžio, kokius kaštus sukuria vidutinis Lietuvos elektros energijos vartotojas.</p> <p>Pažymėtina, kad gaminantys vartotojai sukuria 2,8 karto didesnes disbalanso sąnaudas nei įprasti vartotojai ir gaminančių vartotojų sukuriama disbalanso sąnaudos sudaro 48 % visų Bendrovės disbalanso sąnaudų. Todėl net ir pakeitus reguliavimą, bei leidus gaminantiems vartotojams perkelti vidutines disbalanso sąnaudas, gaminantys vartotojai nebus pilnai apmokestinti ir liks subsidijuojami, nes pilnos gaminančių vartotojų disbalanso sąnaudos viršija vidutines.</p>	
--	--	---	--

		<p>Apmokestinant gaminančius vartotojus, kurių nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos elektrinės (ar jos dalies) įrengtoji galia yra mažesnė kaip 400 kW arba mažesnė kaip 200 kW, kai gaminančio vartotojo elektrinė (ar jos dalis) įrengta ir pradedama eksploatuoti po 2026 m. sausio 1 d., už disbalansą, poįstatyminiuose teisės aktuose galėtų būti nustatyti diferencijuotos kainodaros principai ir metodikos. Įgyvendinus siūlomą pakeitimą, būtų sumažintas kryžminio subsidijavimo tarp rinkos dalyvių mastas, sustiprintos elektros energijos tiekėjų galimybės efektyviau planuoti sistemos balansą, o gaminantys vartotojai būtų labiau skatinami atsakingai naudotis turimomis teisėmis bei taikomomis technologijomis.</p> <p>Taip pat Bendrovė pažymi, jog pozityviai vertina iniciatyvą atverti realaus laiko ir istorinius saulės elektrinių gamybos duomenis, kadangi tai sudarytų sąlygas tobulinti prognozavimo modelius, didinti rinkos skaidrumą bei prisidėtų prie efektyvesnio disbalanso sąnaudų valdymo. Vis dėlto svarbu atsižvelgti į objektyvius ribotumus – net ir esant prieigai prie detalių duomenų, prognozių paklaidos išliks dėl neišvengiamo oro sąlygų neapibrėžtumo, ypač debesuotumo. Istoriniai duomenys padeda mažinti sisteminės paklaidas, tačiau neeliminuoja fundamentinių prognozavimo</p>	
--	--	---	--

		<p>iššūkių. Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad prognozių tikslinimo galimybės „intraday“ rinkoje priklauso nuo momentinio rinkos likvidumo. Ilgalaikėje perspektyvoje reikšmingą poveikį disbalanso mažinimui galėtų turėti gaminančių vartotojų gamybos valdymo sprendimai, kurie įgyja prasmę įgyvendinant grynojo atsiskaitymo modelį. Preliminariai vertiname, kad realaus laiko duomenų atvėrimas 5 % gaminančių vartotojų segmentui yra pakankamai reprezentuojantis visą gaminančių vartotojų imtį ir šis duomenų atvėrimas galėtų prisidėti prie disbalanso sąnaudų sumažinimo iki 20 %. Tačiau likę 80 % disbalanso sąnaudų vis tiek išlieka ir platesnis realaus laiko duomenų atskleidimas šių sąnaudų nesumažina, dėl aukščiau išvardytų priežasčių.</p>	
7.		<p>Bendrovė pakartotinai pažymi, jog nuo 2026 metų atsiras rezervų užtikrinimo dedamosios mokestis (RUDM), kurį taikys perdavimo sistemos operatorius. Šis mokestis bus taikomas kiekvienai suvartotai kWh ir kiekvienai disbalanso kWh, kas lems papildomus kaštus tiekėjams dėl gaminančių vartotojų disbalanso. Preliminariais vertinimais, šie kaštai gali siekti iki 5 mln. Eur per metus. Atsižvelgiant į tai, kad gaminantys vartotojai vartoja elektros energiją iš tinklo, jie sudaro reikšmingiausią tiekėjo disbalanso portfelio dalį, todėl būtina sukurti teises ir reguliacines prielaidas, leidžiančias pagrįstai</p>	<p>AIEĮ 20¹ straipsnio 3¹ dalies 4 punkto nuostatos pakeitimas:</p> <p>4) už per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiektą ir suvartotą elektros energijos kiekį mokėtiną sumą, kuri apskaičiuojama pagal gaminančio vartotojo pasirinktą Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą naudojimosi elektros tinklais paslaugos kainą, įskaičiavus rezervų užtikrinimo dedamąją.</p>

		<p>RUDM dedamąją perkelti gaminantiems vartotojams. Toks sprendimas galėtų prisidėti prie labiau subalansuoto išlaidų paskirstymo tarp visų rinkos dalyvių ir paskatinti geresnę gamybos bei vartojimo derinimą gaminančių vartotojų segmente. Pažymėtina, kad RUDM dedamosios klausimas, nors ir susijęs, bet nėra tapatus problemai dėl gaminančių vartotojų atsakomybės už disbalanso kaštus, dėl kurios pastabas Bendrovė patiekė 6 punkte. RUDM dedamosios taikymas gaminančių vartotojų segmentui turėtų būti atskirai reglamentuotas.</p>	
--	--	--	--

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Vidmantas Salietis 38703160070, Vilnius, Lithuania
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Lydraštis pastabų lentelė HLD PVD (2025-11-03)
Dokumento registracijos data ir numeris	–
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2025-11-03 Nr. 2-4703
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Vidmantas Salietis, Generalinis direktorius, Energijos tiekimas UAB
Sertifikatas išduotas	VIDMANTAS SALIETIS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-11-03 11:54:36 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-11-03 11:54:51 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-07-02 20:00:51 – 2028-06-30 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokobit ADoc v1.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-11-03 15:39:36)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-11-03 15:39:36 DBSIS